

Z A P I S N I K
sa prve šednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 26. decembra 2012. godine

Šednica je počela u 9 sati.

Šednici je predšedavala Nada Drobnjak, predšednica Odbora.

Šednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: Žana Filipović, Jovan Martinović, mr Branka Tanasijević, Draginja Vuksanović, Ljerka Dragičević, prof.dr Jelisava Kalezić, dr Ljiljana Đurašković, doc.dr Branka Bošnjak, Zdenka Popović i Ana Ponoš.

Šednici su prisustvovali: Biljana Šćekić, pomoćnica ministra finansija, Milena Mijović, analitičarka budžeta u Ministarstvu finansija, Sabahudin Delić, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava, Irena Bošković, rukovoditeljka Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Dragan Đukanović, savjetnik u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Nebojša Todorović, pomoćnik ministra zdravlja, Šučko Baković, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i Zdenka Perović, sekretarka institucije Zaštitnika.

Rad šednice pratio je predstavnik medija.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda šednice, predšednica Odbora je podšetila da saglasno članu 34 stav 5 Poslovnika Skupštine Odbor na prvoj šednici bira, iz svog sastava, zamjenika/cu predsjednika/ce odbora, iz reda opozicije. Predložila je da se izbor zamjenika/ce predšednice Odbora obavi na narednoj šednici, što je Odbor prihvatio. Takođe, informisala je Odbor da je prof.dr Jelisava Kalezić dostavila Odboru inicijativu sa predlogom da se razmotri na narednoj šednici Odbora.

Za šednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

PREDLOG ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2013. GODINU

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, predšednica Odbora je saopštila da Odbor saglasno članu 137 stav 4 Poslovnika Skupštine razmatra Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu, sa rodnog aspekta, kao zainteresovano radno tijelo, u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava - Program: Ostvarivanje ljudskih prava; Ministarstvo rada i socijalnog staranja - Program: Centri za socijalni rad i Program: Socijalna, boračka i invalidska zaštita; Ministarstvo zdravlja ; Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore - Program: Zaštita ljudskih prava i sloboda.

Uvodno obrazloženje Predloga zakona dala je Biljana Šćekić, pomoćnica ministra finansija i saopštila da su sredstva za finansiranje aktivnosti iz oblasti rodne ravnopravnosti planirana u okviru potrošačke jedinice Ministarstvo za ljudska i manjinska prava na Programu: Ostvarivanje ljudskih prava, u iznosu od 375.640,56 €. Sredstva za unaprjeđenje rodne ravnopravnosti utvrđuju se shodno planiranim aktivnostima u 2013. godini u okviru ukupno planiranih sredstava na ovom programu.

Sabahudin Delić, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava saopštio je da budžet za ovu potrošačku jedinicu iznosi 1.206.000 €, što je, imajući u vidu ekonomske aspekte krize, dovoljno za realizaciju zakonskih obaveza. Ministarstvo će kroz aplikacije pojedinim donatorima, pokušati da obezbijedi dodatna sredstva. Ukazao je na projekte koji se finansiraju donatorskim sredstvima u okviru IPA i SIMPLE projekta i saradnju sa Razvojnim fondom za žene UN (UNWOMEN) i Misijom OSCE u Crnoj Gori. Istakao je rad Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti koje je, do reorganizacije državne uprave u toku 2012. godine, egzistiralo kao posebna organizaciona jedinica u okviru Ministarstva za ljudska i manjinska prava i bilo prepoznato u raspodjeli sredstava kroz Program: Ostvarivanje rodne ravnopravnosti. Ministarstvo pravde i ljudskih prava preuzelo je poslove iz nadležnosti ostvarivanja i zaštite ljudskih prava i dosadašnji programi Ministarstva ljudskih i manjinskih prava su objedinjeni u jedan program: Zaštita ljudskih prava.

Tokom rasprave članice Odbora iskazale su nezadovoljstvo što program-ostvarivanje rodne ravnopravnosti nije prepoznat u okviru potrošačke jedinice Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i predložile da Odbor, iz navedenog razloga, podnese amandman na Prijedlog zakona.

Prof.dr Jelisava Kalezić kometarisala je stavku: Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u okviru Programa: Ostvarivanje ljudskih prava i zatražila pojašnjenje, iz razloga što se na ovoj stavci ne može vidjeti kome su namijenjena planirana sredstva u iznosu od 0,20 mil. €. Ocijenivši je nejasnom postavila je pitanje – da li se ova stavka odnosi na podršku vjerskim zajednicama, kako je to navedeno u obrazloženju Prijedloga zakona i predložila da se navedu vjerske zajednice, programi i iznosi koji se opredjeljuju. Stavku Prihodi za usluge takođe je ocijenila neprihvatljivom, zbog izostanka specifikacija.

Doc.dr Branka Bošnjak osvrnula se na Program: Unaprjeđenje položaja RAE populacije, iskazujući interesovanje za aktivnosti koje će se realizovati tokom 2013. godine. Po njenom mišljenju, položaj ove manjinske zajednice se ne popravlja ili postoje neznatni pomoci, iako se već duže vremena izdvajaju značajna sredstva za unaprjeđenje njihovog položaja.

Ana Ponoš postavila je pitanje - koliko je sredstava u 2012. godini utrošeno za unaprjeđenje rodne ravnopravnosti, s obzirom da je do rebalansa Bužeta realizovano samo 14.000 € i neutrošena sredstava sa ovog programa kasnije se ne mogu prepoznati kod potrošačke jedinice Ministarstvo pravde i ljudska prava.

Sabahudin Delić, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava u odgovoru prof.dr Jelisavi Kalezić saopštio je da su na stavci 43 Prijedloga zakona prepoznati transferi vjerskim zajednicama u iznosu od 200.000 € i da zbog načina na koji je budžet koncipiran, nijesu navedene vjerske zajednice kao ni opredijeljeni iznosi sredstava. Kod stavke Rashodi za usluge pojasnio je da se Ministarstvu finansija dostavljaju detaljni izvještaji o utrošku sredstava.

U odgovoru doc.dr Branki Bošnjak, naglasio je da se iz sredstava namijenjenih za unaprjeđenje položaja RAE populacije finansiraju svi romski srednjoškolci/ke i studenti/kinje, obezbjeđuju besplatni udžbenici za svu romsku decu koja pohađaju I, II i III razred osnovne škole, učenje romskog jezika, standardizacija romskog jezika, prevod i štampanje pravnih propisa na romski jezik, organizuju treninzi i seminari. Redovno se odvijaju aktivnosti u cilju zapošljavanja većeg broja Romkinja u okviru programa zapošljavanja pripravnika i drugih programa zapošljavanja na državnom i lokalnom nivou. U okviru afirmativne akcije zapošljavanja slabije zapošljivih kategorija žena, zapošljene su dvije Romkinje – u Generalnom sekretarijatu Vlade i Ministarstvu vanjskih poslova i Egipćanka u Ministarstvu pravde.

Predšednica Odbora Nada Drobnjak, konstatovala je, kroz raspravu, datu podršku uvođenju posebnog programa ostvarivanje rodne ravnopravnosti i istakla dobru saradnju koju je Odbor u prošlom sazivu Skupštine ostvario sa Odjeljenjem za poslove rodne ravnopravnosti. Najavila je da će Odbor u narednom periodu održati šednicu na kojoj će rukovoditeljka Odjeljenja prezentirati plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2013-2016. čije se usvajanje očekuje i upoznati Odbor sa IPA projektom koji će se 2013. i 2014. godine realizovati u tri segmenta: političko osnaživanje žena, ekonomsko osnaživanje žena i borba protiv nasilja nad ženama.

Nakon rasprave o potrošačkoj jedinici Ministarstva za ljudska i manjinska prava, pomoćnica ministra finansija najavila je podršku Ministarstva finansija uvođenju posebnog programa ostvarivanje rodne ravnopravnosti.

Dragan Đukanović, savjetnik u Ministarstvu rada i socijalnog staranja ocijenio je budžet ove potrošačke jedinice kao dovoljan za realizaciju programa u svim segmentima. Budžet Ministarstva je planiran u iznosu od 69,70 mil. € i povećan u odnosu na prethodnu godinu za 2.100,00 €. Obezbijedena su sredstva za rad multidisciplinarnih timova za pružanje zaštite žrtvama nasilja u porodici, implementaciju Strategije za zaštitu od nasilja u porodici za period 2012-2015.god. i Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad ženama. Budžetom Ministarstva obezbijedena su sredstva za obaveze koje imaju centri za socijalni rad.

U raspravi su učestvovali/e: Zdenka Popović, doc.dr Branka Bošnjak, prof.dr Jelisava Kalezić, dr Ljiljana Đurašković, Ana Ponoš, mr Branka Tanasijević, Nada Drobnjak i Dragan Đukanović, savjetnik u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Po mišljenju Zdenke Popović, planirana sredstva Ministarstva, iako su povećana, nijesu dovoljna da bi se zaštitile najugroženije kategorije stanovništva, prije svega oni koji treba da ostvare pravo po osnovu socijalne zaštite. Posebnu pažnju posvetila je projektu „Socijalni karton“ za pomoć ugroženim osobama, među kojima su i samohrane majke i izrazila očekivanje da će 2013. godine započeti realizacija ovog projekta. Naglasila je važnost izrade socijalnog kartona kroz koji bi se prikazao broj lica kojima je pomoć neophodna i evidentirale njihove potrebe. Tokom diskusije komentarisala je prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite, ukazala na materijalni položaj samohranih majki koje se suočavaju sa nedovoljnom zaštitom i predložila da resorno ministarstvo učini dodatni napor i kod Ministarstva finansija obezbijedi više sredstava za oblast socijalne zaštite.

Prof.dr Jelisava Kalezić, komentarišući stavku - bruto zarade u okviru Programa: Centar za socijalni rad, zatražila je dodatno objašnjenje u vezi broja zaposlenih u ustanovama koje neposredno pružaju usluge zaštite, odnosno potrebnog broja zaposlenih za pružanje usluga na nivou standarda.

Dr Ljiljana Đurašković komentarišući pojedina prava iz oblasti socijalne zaštite ukazala je na broj korisnika i visinu dječjeg dodatka, kao osnovnog prava iz socijalne zaštite i predložila da sva đeca u Crnoj Gori ostvaruju pravo na dječji dodatak.

Anu Ponoš interesovalo je koliko je Ministarstvo rada i socijalnog staranja usmjereno ka regionalnom razvoju, sa koliko sredstava pomaže Centar za podršku djeci i porodici u Bijelom Polju i da li je Ministarstvo prilagodilo svoje programe Studiji o siromaštvu djece u Crnoj Gori, koju je na osnovu sprovedenih istraživanja sačinio UNICEF.

Mr Branka Tanasijević ocijenila je važnim da budžetska sredstva za ovu potrošačku jedinicu nijesu smanjena i da je u okviru budžeta planiran iznos od 0,38 mil.€ za realizaciju Projekta „Socijalni karton“. Podsjetila je da su potpisivanjem Sporazuma između Vlade i UNDP stvoreni uslovi za početak realizacije ovog projekta. Izrada socijalnog kartona će omogućiti državi da zna koja lica traže pomoć, kakva im je imovinska i socijalna situacija, da li su njihovi zahtjevi opravdani i imaju li pravo na socijalnu naknadu.

Predsjednica Odbora Nada Drobnjak, istakla je važnost ovog pitanja i sa aspekta položaja žena u Crnoj Gori, imajući u vidu pokazatelje da u siromašnom dijelu populacije većinu čine žene.

Odgovore na pitanja i dodatna pojašnjenja u vezi Projekta „Socijalni karton“ dao je Dragan Đukanović, savjetnik u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Nebojša Todorović, pomoćnik ministra zdravlja saopštio je da je rodno osjetljiva zaštita dio redovnih aktivnosti Ministarstva, Fonda za zdravstveno osiguranje i zdravstvenih ustanova, posebno Instituta za javno zdravlje. Međutim, u budžetu Ministarstva nije obrazložen dio koji se tiče rodno osjetljive zdravstvene zaštite. Informisao je Odbor o aktivnostima Instituta za javno zdravlje u cilju unaprjeđivanja i očuvanja zdravlja, prikupljanja i analize podataka u vezi sa zaštitom zdravlja oba pola i programima prevencije naročito reproduktivnog zdravlja mladih. Ministarstvo zdravlja, kroz projekat Svjetske banke, obezbijedilo je određeni broj rentgen i ultrazvučnih aparata i tri ginekološka aparata dodijelilo domovima zdravlja u Ulcinju, Kotoru i Beranama. Kroz projekat čija se realizacija očekuje Ministarstvo planira nabavku digitalnog mamografa za rano otkrivanje karcinoma.

U odgovoru na pitanja Draginje Vuksanović - da li postoje sredstva za rekonstrukciju pojedinih dječjih odjeljenja u bolnicama, koja su u lošem stanju, saopštio je da su 2011. godine renovirani mnogi objekti u zdravstvu i da je potpisan ugovor za adaptaciju i rekonstrukciju Instituta za bolesti djece u Kliničkom centru Crne Gore. Na pitanje dr Ljiljane Đurašković – da li postoji fond za stambeno zbrinjavanje zdravstvenih radnika u Crnoj Gori, odgovorio je da je, shodno sporazumu za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih u zdravstvu, koji su potpisala dva sindikata sa Ministarstvom zdravlja, formirana stambena zadruha zdravstva kojoj će se svake godine obezbjeđivati sredstva u iznosu od 350.000 € za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih.

Ana Ponoš izrazila je nezadovoljstvo što u budžetu ne postoje stavke koje se tiču ekonomskog položaja žena u Crnoj Gori, i da u budžetu treba predvidjeti stavke koje se tiču razvoja ženskog preduzetništva.

Nakon završene rasprave, predsjednica Odbora je konstatovala da su Ministarstvo zdravlja i sve institucije koje su po vertikali u nadležnosti ovog Ministarstva, prepoznale važnost orodnjavanja svih

aktivnosti koje su dio njihovog redovnog rada i izrazila očekivanje da će se prilikom opremanja novih zdravstvenih objekata imati u vidu osobe sa invaliditetom.

Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda informisao je Odbor da je pozicija ove institucije u pogledu dobijanja budžetskih sredstava drugačija u odnosu na ostale potrošačke jedinice. Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitnik podnosi radnom tijelu Skupštine nadležnom za oblast ljudskih prava. Predlogom zakona o bužetu za 2013. godinu potrošačkoj jedinici Zaštitnik ljudskih prava i sloboda predviđena su sredstva u iznosu od 528,924,00 €, što je približno na nivou prethodne godine i oko 90.000 € manje od iznosa istaknutog u zahtjevu koji je Zaštitnik dostavio Odboru za ljudska i manjinska prava. Bruto zarade planirane su u iznosu od 409.623,00 €. U okviru institucije nema posebnog sektora za rodnu ravnopravnost. Poslovi su grupisani i rodna ravnopravnost je u okviru Sektora za zaštitu od diskriminacije.

Nakon rasprave, predsjednica Odbora je konstatovala da je Odbor razmotrio Prijedlog zakona i da će saglasno članu 137 stav 4 Poslovnika Skupštine dostaviti mišljenje Odboru za ekonomiju, finansije i budžet.

Odbor je konstatovala da Prijedlog zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu nije rodno izbalansiran. Samim tim se otežava način razmatranja sa aspekta nadležnosti Odbora za rodnu ravnopravnost i smatra da je neophodno da Vlada Crne Gore učini napor i stvori uslove kako bi budžet za 2014. godinu bio rodno izbalansiran.

Odbor je, jednoglasno, zaključio da je neophodno podnijeti amandman na Prijedlog zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu, kojim će Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti postati program u okviru potrošačke jedinice Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Odbor je, većinom glasova, podržao Prijedlog ovog zakona i predložio Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, kao matičnom odboru, da predloži Skupštini da usvoji Prijedlog zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godine.

Šednica je završena u 10 sati i 50 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r.